

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-05-02
Besvaras senast
2025-05-07 kl. 12.00

Till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)

2024/25:1124 Regeringens ståndpunkt i frågan om ett PFAS-förbud

Snart väntas EU-kommissionen få förslaget om att begränsa PFAS på sitt bord. Tusentals synpunkter har lämnats på förslaget, som ursprungligen var ett förbud mot samtliga PFAS. Ett journalistnätverk har genomfört en mycket omfattande granskning av processen kring förbudet och visat att en mycket omfattande lobbning från olika industrigrupper har förekommit, som på olika sätt velat begränsa förbudet (Sveriges Radio, *Klotet*, 2025-04-02). Bland annat har det från industrigrupper framförts att en skiljelinje går mellan industrins användning av PFAS och användningen av PFAS i konsumentprodukter, där de industriella intressegrupperna förordar ett förbud mot PFAS i konsumentprodukter men inte mot den industriella användningen.

Denna hållning till frågan återspeglas nu hos miljökommissionär Jessica Roswall, som under EU-parlamentets kommissionärsutfrågning i höstas sa:

”It is important to provide further clarity as soon as possibly, notably on the use of PFAS in consumer and industrial applications. As a priority I will see a ban to the use of PFAS in consumer products.”

Forskare menar dock att elefanten i rummet när det gäller PFAS är den industriella användningen och tillverkningen samt end-of-life-stadiet. Den industriella användningen är den absolut största källan till spridning av PFAS i miljön, och för att ett förbud ska göra någon skillnad behövs ett förbud mot all användning av PFAS. Ett förbud som enbart täcker PFAS i konsumentprodukter kommer alltså inte åt den industriella användningen och tillverkningen av PFAS och inte heller end-of-life-problematiken.

Mot bakgrund av EU-processen om ett totalförbud mot samtliga PFAS noterar vi regeringens ståndpunkt i ett överläggningsunderlag till miljö- och jordbruksutskottet nyligen. Regeringens formulering återfinns i anslutning till den svenska ståndpunkten angående meddelandet från kommissionen: ”En vision för jordbruk och livsmedel att tillsammans forma en attraktiv jordbruks- och livsmedelssektor för kommande generationer.” Regeringen skriver:

”Av särskild vikt är att ett generellt förbud mot PFAS i produkter införs på EU-nivå för att skydda våra vattenresurser, människors hälsa och vår miljö mot allvarliga och långsiktiga effekter till följd av PFAS. Undantag kan enbart göras för samhällsviktig användning.”

Miljöpartiet anser att det är oklart om regeringen aktivt driver ett förbud mot alla PFAS, även för industriell användning, och önskar att regeringen klargör sin hållning i frågan.

Min fråga till statsrådet Romina Pourmokhtari är därför:

Avser statsrådet att i den pågående processen på EU-nivå driva att det behövs ett totalförbud mot PFAS för både industriell användning och i konsumentprodukter, eller vill man enbart se ett förbud mot PFAS i konsumentprodukter, likt Jessica Roswall förespråkar?

.....

Emma Nohrén (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch